

Ον\ μο :

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ (70 , 3-6)

καί (ἦν γάρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καί τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτόν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην , λέγοντες Ἀθηναίοις τήν Κέρκυραν καταδουλοῦν , ὁ δέ ἀποφυγῶν ἀνθυπάγει αὐτῶν τούς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας , φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διός τοῦ τεμένους καί τοῦ Ἀλκίνου ἄζημία δέ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ . ὀφλόντων δέ αὐτῶν καί πρός τά ἱερά ἰκετῶν καθεζομένων διά πλῆθος τῆς ζημίας , ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν , ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γάρ καί βουλήs ὦν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι . οἱ δ' ἐπειδή τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καί ἅμα ἐπυνθάνοντο τόν Πειθίαν , ἕως ἔτι βουλήs ἐστί , μέλλειν τό πλῆθος ἀναπείσειν τούς αὐτούς Ἀθηναίους φίλους τε καί ἐχθρούς νομίζειν , ξυνίσταντό τε καί λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τήν βουλήν ἐσελθόντες τόν τε Πειθίαν κτείνουσι καί ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καί ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα ἄνδρας οἱ δέ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τήν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν .

Ερωτήσεις :

A1. Να μεταφράσετε το απόσπασμα : " καί (ἦν γάρ Πειθίας ἐθελοπρόξενος χρήσασθαι "

Μονάδες 30

A2. « τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διός τοῦ τεμένους καί τοῦ Ἀλκίνου »:

Πώς εξηγείτε το γεγονός ότι η αντιμήνυση του Πειθία στηρίζεται στην κατηγορία αυτή ;

Μονάδες 10

B1. Ποια είναι τα αίτια του πραξικοπήματος των ολιγαρχικών ;

Μονάδες 10

B2. Ποιες ήταν οι αντιλήψεις των αρχαίων Ελλήνων για το θεσμό της ἰκεσίας ;

Γ1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται :

ἦν : γ' ενικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα
υπάγουσιν : β' ενικό πρόσωπο οριστικής αορίστου β'
οὔτοι : δοτική πληθυντικού στο ίδιο γένος
ἀποφυγών : ο ίδιος τύπος στον ενεστώτα
χάρακας : δοτική πληθυντικού
ἰκετῶν : κλητική ενικού
πλήθος : δοτική ενικού
ἐτύγχανε : ἀπαρέμφατο αορίστου β'
πείθει : γ' πληθυντικό πρόσωπο ευκτικής του ίδιου χρόνου
λαβόντες : γ' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής αορίστου β'
λέγοντες : β' ενικό προστακτικής αορίστου β'
οἱ ἄνδρες : κλητική ενικού
ταξάμενοι : α' ενικό οριστικής παρακειμένου στην ίδια φωνή
χρήσασθαι : τον ίδιο τύπο στον ενεστώτα
ἐπυνθάνοντο : γ' πληθυντικό πρόσωπο υπερσυντελικού
κτείνουσι : το ίδιο πρόσωπο στο μέλλοντα
βουλευτῶν : δοτική πληθυντικού
ιδιωτῶν : κλητική ενικού
τριήρη: δοτική ενικού και πληθυντικού

Μονάδες 10

Γ2. α) " ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν " , " ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο " :

Να αναγνωριστούν συντακτικά οι προτάσεις (είδος και συντακτικός ρόλος)

Μονάδες 4

β) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους ακόλουθους όρους :
ἐθελοπρόξενος , λέγοντες , τέμνειν , τόν Πειθίαν , ἐς τήν βουλήν , οἱ δέ.

Μονάδες 6

Γ3 .α) Να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό ή επίθετο της νέας ελληνικής γλώσσας (απλό ή σύνθετο) , για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου : **ἀποφυγών , ταξάμενοι , χρήσασθαι , ἀναπέσειν , κτείνουσι, νομίζειν , ξυνίσταντο ,**

τέμνειν , έτύγχανε , καταδουλοῦν.

μονάδες 10

β) Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου είναι ετυμολογικά συγγενείς οι ακόλουθες : ψυχαγωγία , τομή , κείμενο , παραλήπτης , αντίσταση , εισιτήριο , ουσιαστικό , ειρκτή , πειθήνιος , καταδότης.

Μονάδες 10

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ

Ενδεικτικές απαντήσεις:

A 1. βλέπε μετάφραση φυλλαδίου.

A 2. Μετά την αθώωσή του , ο Πειθίας κατήγγειλε κι αυτός τους πολιτικούς του αντιπάλους .Οι κατηγορίες που απέδωσε εναντίον τους δεν εδράζονταν σε πολιτική βάση αλλά είχαν χαρακτήρα θρησκευτικό και κοινωνικό . Όπως αποδείχτηκε από τη δική του αθώωση , ήταν δύσκολο να στοιχειοθετηθούν καταγγελίες πολιτικής υφής. Κατηγόρησε λοιπόν τους αντιπάλους του , ολιγαρχικούς , τους πέντε πιο πλούσιους από τους πολίτες , που είχαν την επίβλεψη του τεμένους , ότι έκοβαν συστηματικά τις φούρκες , δηλαδή τους πασσάλους που στήριζαν τα κτήματα παραβιάζοντας το νόμο , για να τα εμπορευτούν ή για να τα χρησιμοποιήσουν στα δικά τους κτήματα . Σύμφωνα με άλλη άποψη , οι πλούσιοι επεδίωκαν το σφετερισμό των ιερών κτημάτων ή έκοβαν τα κλαδιά από τις ιερές ελιές για να μπολιάσουν τις δικές τους , πράξη επίσης απαγορευμένη .

B 1. Τα αίτια που οδήγησαν τους ολιγαρχικούς Κερκυραίους στο πραξικόπημα ήταν κυρίως πολιτικά . Αντιλαμβανόμενοι ότι ο Πειθίας πλέον μετά την αθώωσή του , ανακτά και πάλι την πολιτική πρωτοβουλία , θεώρησαν ότι είναι πιθανό να μεταπείσει τους Κερκυραίους , ώστε να ενταχθεί η πόλη τους στην αθηναϊκή συμμαχία , αποχωρώντας έτσι από την πελοποννησιακή . Προκειμένου λοιπόν να αναλάβουν την εξουσία οι ολιγαρχικοί και να προσαρτήσουν το νησί στη σφαίρα επιρροής των Πελοποννησίων , προέβησαν στο πραξικόπημα.

Δευτερευόντως , θα μπορούσαμε να κάνουμε λόγο και για οικονομικά αίτια . Το μεγάλο χρηματικό πρόστιμο που επιβλήθηκε στους ενόχους για την αποκοπή των χαράκων και η άρνηση του Πειθία για αποπληρωμή του προστίμου κατόπιν διακανονισμού , αποτελούν μία πολύ ισχυρή αιτία προκειμένου η παράταξη των ολιγαρχικών να υιοθετήσει τη λογική της βίαιης σύγκρουσης με τους δημοκρατικούς .

Πάντως , το πραξικόπημα των ολιγαρχικών ανοίγει τον κύκλο του αίματος και οδηγεί την Κέρκυρα στη μαζική αλληλοσφαγή , με τη συνδρομή πάντοτε των ξένων.(Αθηναίων και Πελοποννησίων).

B 2. Σύμφωνα με το κείμενο , αυτοί που καταδικάστηκαν να πληρώσουν μεγάλο πρόστιμο , επειδή δεν μπορούσαν να το πληρώσουν , προσέφυγαν ως ικέτες στα ιερά . Οι ικέτες ήταν ιερά πρόσωπα και όταν κατέφευγαν σε βωμούς ή ναούς ζητώντας άσυλο , δεν μπορούσε κανείς να τους αποσπάσει και να τους απομακρύνει από τον ιερό χώρο με τη βία . Σε περίπτωση που κάποιος τους αποσπούσε βίαια , διέπραττε πράξη ιερόσυλη που ονομαζόταν άγος και αυτοί που το διέπρατταν εναγείς , γιατί ο ικέτης ήταν υπό την προστασία του θεού και επέφερε συμφορές στο πρόσωπο ή στην πόλη που επεδείκνυε ασέβεια προς τον ικέτη.

Ο θεσμός αυτός επιβιώνει μέχρι σήμερα με τη μορφή του ασύλου που μπορεί να ζητούν πολιτικοί κρατούμενοι ή γενικότερα πρόσωπα των οποίων η ζωή κινδυνεύει από αντιπάλους και θέλουν να προφυλαχτούν από την αυθαιρεσία και την αυτοδικία των διωκτών τους . Χώροι ασύλου στην εποχή μας θεωρούνται οι ναοί και τα πανεπιστήμια (γενικότερα οι ακαδημαϊκοί χώροι).

Γ1. ἔσται , ὑπήγαγες , τούτοις , ἀποφεύγων , χάραξι , ικέτα , πλήθει , τυχεῖν , πείθοιεν , λάβωσι , εἶπέ , ἄνερ , τέταγμαί , χρῆσθαι , πεπυσμένοι ἦσαν , κτενοῦσιν , βουλευταῖς , ἰδιῶτα , τριήρει \ τριήρεσι

Γ 2 . α) " ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν " : είναι δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση και λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού στις μετοχές *ὀφλόντων* και *καθεζομένων*.

"ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο " : είναι δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική πρόταση και λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στα ρήματα *ξυνίσταντο* και *κτείνουσι* .

B) ἔθελοπρόξενος : είναι κατηγορούμενο στο υποκείμενο Πειθίας από το συνδετικό ρήμα ἦν .

λέγοντες : είναι επιρρηματική τροπική μετοχή συνημμένη στο υποκείμενο οἱ ἄνδρες του ρήματος *ὑπάγουσι*.

τέμνειν : είναι ειδικό απαρέμφατο ως αντικείμενο στη μετοχή *φάσκων*.

τόν Πειθίαν : είναι αντικείμενο του ρήματος *ἐπυνθάνοντο* , υποκείμενο του απαρεμφάτου *ἀναπέισιν*

(ετεροπροσωπία)

ές τήν βουλήν : είναι εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κίνηση προς τόπο στη μετοχή έσελθόντες.

οι δέ : είναι υποκείμενο του ρήματος κατέφυγον.

Γ 3.α) άποφυγῶν : πρόσφυγας

ταξάμενοι : διάταξη

χρήσασθαι : χρήμα

άναπείσειν : πεποίθηση

κτείνουσι: αυτοκτονία

νομίζειν : νόμισμα

ξυνίσταντο : κατάσταση

τέμνειν: απότομος

καταδουλοῦν : υποδούλωση

Γ3.β) ψυχαγωγία : υπάγουσιν

τομή : τέμνειν

κείμενο: έπέκειτο

παραλήπτης : λαβόντες

αντίσταση:ξυνίσταντο

εισιτήριο: έσελθόντες

ουσιατικό : παροῦσαν

ειρκτή : έξείργοντο

πειθήνιος : πείθει

καταδότης: άποδῶσιν